

Ebenezer Erskine

Het ware steunsel en de wezenlijke sterkte van een kerk en een volk

Jesaja 6 vs 13 - Alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn

In dit hoofdstuk hebben wij, ten eerste, een ontzaglijk gezicht van God, dat de profeet Jesaja vertoond werd. Hij kreeg een gezicht van de oneindige Heere, in de Persoon van zijn eeuwige Zoon: want zo verklaart Christus Zelf het: (Joh. 12:41) "Dit zeide Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag". Christus had een heerlijkheid bij de Vader voor Zijn menswording, ja, eer de wereld was, en Jesaja kreeg een gezicht van deze heerlijkheid.

Vraagt u: *Wat zag hij?*

Dan is mijn antwoord:

1. Hij zag Zijn hoge en verheven troon.
2. Hij zag Zijn tempel, Zijn heerlijke hoogwaardigheden.
3. Hij zag, dat het schitterend gevolg van serafijnen en cherubijnen hun aangezichten met hun vleugelen bedekte, wegens de verblindende stromen van heerlijkheid, die van Zijn aangezicht uitstraalden.
4. Hij hoorde enkele van hun beurtzangen, of lofliederen, waardoor zij de heerlijkheid van Zijn onbevleete heiligheid bezingen, en dan in verwondering wegzinken, dat het afschijnsel van die heerlijkheid ooit deze benedenwereld zou beschijnen; zij roepen: "De ganse aarde is van zijn heerlijkheid vol". Zij verwonderen zich niet, dat zij Zijn heerlijkheid in de hemel zien lichten waar de zonde nooit binnenkwam; maar dit vervult hen met verwondering, dat de heerlijkheid Gods door een voorhangsel van vlees schittert en ontplooid wordt in deze vuile wereld van zonde en ellende.

Ten tweede, hebben wij de gevolgen van dit gezicht:

1. Op de tempel, waar Jesaja waarschijnlijk de openbaring kreeg: (vers 4) "De posten van de dorpels bewogen zich van de stem des roependen, en de aarde beefde, en het huis werd vervuld met rook." Een wolk werd over de troon uitgespreid, en de posten en pilaren van de tempel begonnen te beven, als een teken van de verwoesting van de stad en van de tempel, eerst door de Babyloniërs, en later door de Romeinen.
2. Hierop werd de Profeet met ontsteltenis bevangen bij het gezicht van de Goddelijke heerlijkheid: (vers 5) "Wee mij, want ik verga, omdat ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heirscharen, gezien".
3. Dan worden de vrezen van de profeet gestild door de goede en troostrijke woorden, die de Engel tot hem sprak, en werd hem een teken gegeven van de vergeving van Zijn zonde, als een voorbereiding tot zijn verkeer met God: (vers 6, 7) "Maar één van de Serafim vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar had

genomen. En hij roerde mijn mond daarmee aan, en zeide: "Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; also is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend."

4. De Profeet wordt een ontzaglijke boodschap opgedragen. De Drie-enige God zocht naar een man, die de boodschap wilde overbrengen, en de Profeet biedt zichzelf aan: (vers 8) "Wien zal ik zenden? En wie zal ons heengaan? Ziet hier ben ik, zegt de Profeet, zend mij heen. De profeet is een vrijwilliger in de dienst van Zijn Maker, bereid om de grootste moeilijkheden het hoofd te bieden. Hij wist, dat, als God hem iets opdroeg, Hij met hem zou zijn om hem bij te staan; Hij zendt niemand in de krijg op eigen kosten. De Heere vat de profeet op zijn woord, en geeft hem zijn opdracht te kennen (vers 9-13). Hij geeft hem daarin drie dingen te verstaan:
  - (1) Dat de meerderheid van de mensen tot wie hij gezonden werd, niet naar zijn boodschap zouden willen horen, waarom rechterlijke slagen van blindheid, verharding en weerspanning zouden volgen (vers 9,10).
  - (2) Dat hun volkomen verwoesting hiervan het gevolg zou zijn (vers 11,12).
  - (3) Dat een overblijfsel gespaard zou worden als een gedenkteken van Goddelijke ontferming, (vers 13) "Doch zal nog een tiende deel daarin zijn, en het zal terugkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eik, en gelijk de haageik, in die na de afwerping van de bladeren nog steunsel is, also zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn."

Men kan hier in het algemeen zien, dat God in de slechtste tijden, in tijden van verval en afwijking, een klein overblijfsel heeft, dat zijn klederen bewaart, en waarop Hij, wanneer Hij alles als wegvaagt en verlaat, bijzonder acht zal geven ten goede. Meer in het bijzonder, worden hier in dit vers vier of vijf dingen verklaard, ten opzichte van des Heeren overblijfsel.

1. Dat het overblijfsel maar klein zou zijn, "nog een tiende deel zal daarin zijn," een zeker getal genomen voor een onzeker, een zeer klein aantal in vergelijking van de menigte, die in haar ongeloof zou omkomen, en in de algemene ellende zou worden gedood. Het tiende was Gods deel onder de wet, dat Hem ten dienste moest worden afgezonderd.

Merkt op, dat onder de menigte van het mensdom, die de duivel ten deel valt, Gods overblijfsel maar een klein getal is; Zijn kudde is maar een klein kuddeke, als de nalezing na de wijnoogst. Toch wil Hij die niet missen, al zou Hij een inval moeten doen in de hel om ze vandaar te halen. (Jes. 53:12) "Daarom zal ik hem een deel geven van velen. en Hij zal de machtige als een roof delen." En dit deel, dit overblijfsel, zal tot Zijn dienst en eer geheiligd worden, evenals de tienden onder de wet.

2. Van dit overblijfsel wordt verklaard, dat het zal terugkeren, dat is, zij zullen terugkeren van hun zonden en afkeringen, en het algemeen verval en de afwijkingen van de kerk van Israël; zij zullen elkaar daartoe opwekken, zeggende: (Hoséa 6:1) "Komt, en laat ons terugkeren tot de Heere; want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen: Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden." Zij zullen ook terugkeren naar hun land uit hun gevangenschap in Babel, en wanneer God hun gevangenis wendt zullen zij verkwikt worden gelijk waterstromen in het zuiden.

3. Van dit overblijfsel wordt gezegd, dat het zal zijn om af te weiden; dat is, zeggen sommigen, dat dit overblijfsel, na hun terugkeren, ten tweede male, door de koningen van Assyrië, zal worden opgegeten, verteerd en verslonden.

Merkt op, dat Gods overblijfsel, wanneer het uit de ene ellende verlost is, weer op een andere moet rekenen, wanneer zij met de voetgangers gelopen hebben, zullen zij zich met de paarden moeten mengen.

Of zoals sommigen, onder anderen Henry, deze plaats verstaan: "het zal zijn om af te weiden," of, volgens de Engelse overzetting, het zal gegeten worden; het zal van God worden

aangenomen evenals de tiende, die tot spijze was in het huis Gods. Het redden van dit overblijfsel zal spijze zijn voor het geloof en de hoop van hen, die het goede zoeken voor Gods koninkrijk en zaak.

4. Van dit overblijfsel wordt gezegd, dat het zal zijn "gelijk de eik en de haageik waarin na de afwerping van de bladeren nog steunsel is". Alsof hij zeide: Al worden zij van hun uitwendige voorspoed beroofd, en al krijgen zij hun deel van de gewone ellende, toch zullen zij evenals een boom in de lente weer herleven, en uitspruiten en bloeien; al vallen zij, toch zullen zij niet geheel worden weggeworpen; "want voor een boom, als hij afgehouden is, is er verwachting, dat hij hem nog zal veranderen, en zijn scheut niet zal ophouden" (Job. 14:7).

5. Dat dit onderscheiden overblijfsel de stut en de steun zal zijn van het algemeen belang: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Daarin zijn twee dingen op te merken.

1^e Een beschrijving van Gods kleine overblijfsel; zij zijn het heilige zaad.

2^e De gewichtige plaats die zij in het land, of in het oog Gods, innemen, hoe weinig zij ook door de lieden van de wereld geacht worden; al zijn zij het schuim en het afschrapsel van de aarde, toch zijn zij voor de Heere het steunsel daarvan.

1^e. Wat het eerste betreft, de benaming welke Gods overblijfsel wordt gegeven, het heilige zaad. Sommigen verstaan door het heilige zaad Christus, die soms het zaad van de vrouw, het zaad Abrahams, wordt genaamd, soms het zaad Davids naar het vlees, die voor Zijn komst in het vlees het steunsel of de sterkte van het Joodse volk was. Dat volk werd voor een totale ondergang bewaard, totdat zijn Messias zou komen, waarop de profeet ziet, als hij zegt: (Jes. 65:8) "Verderft ze niet, want daar is een zegen in." Toen die zegen gekomen was, in Wie de mensen zouden gezegend worden, werd de Joodse natie en kerk spoedig verwoest en afgesneden. Anderen verstaan door het heilige zaad het godvrezend overblijfsel, dat onder het volk was. Over die wordt in de Schrift dikwijls gesproken onder het begrip van zaad: (Psalm 22:31) "Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten;" (Jes. 53:10) "Als Zijn ziel haar tot schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien." En dan worden zij een heilig zaad genoemd, omdat zij vernieuwd zijn naar het beeld Gods, in kennis, gerechtigheid en heiligheid; afgescheiden van het overige van de onheilige wereld, die meegevoerd werden met de stroom van persoonlijke en openbare terging.

2^e Let op de omvang en de plaats, die dit heilige zaad in Gods ogen inneemt, hoe veracht zij ook zijn in de ogen van de wereld; zij zijn het steunsel daarvan, namelijk, van de Kerk en het volk. Sommigen menen, dat in dit laatste zinsdeel de eerste figuurlijke spreekwijze van een boom nog wordt voortgezet. Het geheel van de Joodse natie wordt vergeleken bij een boom, de algemene belijders bij de bladeren van een boom, die in de herfst en winter door een storm worden weggeblazen, en door de wind herwaarts en derwaarts worden gedreven; doch het heilige zaad, of Gods overblijfsel, de gelovigen, of de geheiligde zielen zijn als de stam van de boom, die vast blijft staan in alle winterstormen van verzoeking, dwaling, afval, of vervolging, en die, het leven en sap van de wezenlijkheid van de genade van God in zich hebbende, in de lente, wanneer de winter over en voorbij is, weer uitspruiten en bloeien. Sommigen lezen de woorden aldus: Het heilige zaad zal de stut, sterkte, of ondersteuning daarvan zijn, zinspelende op de iepen en eiken, die aan weerszijden van de hoofdweg of van de verhoogde weg groeiden, die van het paleis des konings naar de tempel voerde, en dienden om het terras, of de opgehoogde weg te steunen, opdat de aarde daarvan niet zou afbrokkelen. Zo zijn ook de ware godzaligen in een volk, de stut en steun daarvan; zij zijn de pilaren van het land, die de dingen bij elkaar houden, opdat niet het gehele volk en de ganse Kerk vergaat.

Merkt op, "Dat Gods overblijfsel, of Zijn heilig zaad, in een kerk of natie, de sterkte en het steunsel daarvan is." *Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn.*

Daar de leer dezelfde is als de woorden van de tekst zal ik er niet bij stilstaan, om die te bewijzen of te bevestigen. Schriftplaatsen die daartoe dienen zullen in de verhandeling voorkomen, waarbij ik met Gods hulp de volgende orde zal volgen. Ik zal:

- I. Iets spreken over Gods overblijfsel, als onderscheiden van de overigen in de wereld.
- II. Waarom het een zaad wordt genoemd.
- III. Waarom het een heilig zaad wordt genoemd.
- IV. Wat dit te kennen geeft, dat zij het steunsel van een land of een kerk worden genoemd.
- V. In welk opzicht zij dat zijn.
- VI. Het geheel toepassen.

I. Het eerste punt is, dat wij iets zullen spreken over dit overblijfsel, dat hier een heilig zaad wordt genoemd, in onderscheiding van de overige mensen.

1. Zij zijn een volk, dat van een andere afkomst is dan de andere mensen. Weliswaar zijn zij, wat hun natuurlijke geboorte betreft van hetzelfde algemene geslacht van de eerste Adam, en daarom "van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen;" doch wat hun geestelijke of bovennatuurlijke geboorte betreft, zijn zij "niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren" (Joh. 1:13). Daarom zijn zij geneigd tot God te zeggen: (Jes. 63:16) "Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israëel kent ons niet: Gij, o Heere, zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af, is Uw Naam."

2. Dit overblijfsel, dit heilige zaad, is een volk, dat onder een regering staat, die onderscheiden is van die van de overige mensen. Het ganse mensdom staat van nature onder de regering van de duivel, de god van deze eeuw, en hun begeerlijkheden zijn de wetten naar welke zij wandelen (Ef. 2:2,3). Doch Gods overblijfsel heeft, door de kracht van de genade, zijn verbond met de dood en zijn voorzichtig verdrag met de hel verbroken, en zich onder de regering van een God in Christus begeven, zeggende: "Heere onze God, andere heren behalve Gij hebben over ons geheerst: doch door U alleen gedenken wij Uw Naam. De Heere is onze Rechter, de Heere is onze Wetgever, de Heere is onze Koning, Hij zal ons behouden."

3. Zij zijn een volk, dat op een geheel ander fundament staat dan de gehele wereld buiten hen. Anderen bouwen op de zandgrond van algemene barmhartigheid, van een ledige belijdenis, gewone voorzienigheden, gewone genaden, de werken van de wet, of dergelijke zandgronden: zij bouwen daarop de hoop van hun aanneming en zaligheid: doch Gods overblijfsel heeft al die zandgronden losgelaten, die zijn gaan staan alleen op het heldere en zuivere fundament, dat God in Sion gelegd heeft, namelijk, een vleesgeworden God, Die in de plaats van schuldige zondaren doet, en sterft, en tussentreedt. Hier kiezen zij hun standplaats voor de eeuwigheid, zeggende: Dit is mijn rust:" en waarlijk, "niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus."

4. Zij zijn een volk, dat van een geheel andere geest is dan de overige mensen: (1 Kor. 2:12) "Doch wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, die uit God is." Van Kaleb en Jozua staat geschreven, dat een andere geest in hen was dan in de gewone Israëlieten. Het heilige zaad Gods heeft de Geest van hun eeuwige Vader ontvangen, volgens Zijn belofte: "Ik zal Mijn Geest in het binnenste van hen geven, en ik zal maken, dat zij in Mijn inzettingen zullen wandelen."

5. Zij bereizen een andere weg dan de andere mensen van de wereld. De lieden van de wereld reizen op de brede weg, die naar het verderf leidt, de weg van openlijke onheiligheid, de weg

van blote zedelijkheid, of op zijn best de weg van wettischheid, welke alle naar de binnenkamers des doods voeren: doch Gods overblijfsel bewandelt de enge weg, die ten leven leidt, de zuivere weg van de gehoorzaamheid, van het geloof: (Jes. 35:8) "En daar zal een verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden, de onreine zal daar niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn: die deze weg bewandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen." En zo komt het.

6. Tenslotte, dat zij een zeer verschillend einde hebben, en een aanlanden bij de dood, dat verschilt van de overige mensen: (Psalm 37:37,38) "Let op de vromen, en ziet naar de oprechten: want het einde van die man zal vrede zijn. Maar de overtreders worden samen verdelgd, het einde van de goddelozen wordt uitgerooid."

II. Ons tweede punt was, te onderzoeken waarom dit overblijfsel hier het zaad wordt genoemd: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Om dit op te heldere moet u weten, dat het ganse menselijk geslacht verdeeld is in het zaad van de vrouw en het zaad van de slang: het zaad van Christus en het zaad van de duivel. Christus Zelf is het Zaad van de vrouw, en het Zaad Abrahams, bij wijze van uitnemendheid en voortreffelijkheid: doch uit dit een zaad is Hem een talrijk nageslacht van Zijn Vader beloofd: (Jes. 53:10) "Hij zal zaad zien, Hij zal de dagen verlengen." Dat is het zaad waarvan hier wordt gesproken. Zij worden een zaad, of Zijn zaad genoemd, om de volgende redenen.

1. Omdat zij hun gehele zijn aan Hem verschuldigd zijn, niet alleen als God de Schepper, maar als God de Verlosser. U weet, dat kinderen hun natuurlijk bestaan van hun ouders ontvangen, zij zijn stukjes van hen; zo zijn ook de gelovigen hun geestelijk bestaan aan God in Christus verschuldigd, zij zijn de Goddelijke natuur deelachtig, en het zaad Gods blijft in hen; en in dit opzicht zijn zij "Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus."

2. Wegens de gelijkenis, die zij aan Hem hebben. Evenals het zaad en kroost van een mens op hem gelijkt, zo is het ook hier. Zoals wij het zaad van de eerste Adam, en schepselen in deze wereld zijn, dragen wij zijn beeld; doch zoals wij het zaad van de tweede Adam zijn, gelijken wij op Hem: "En wij allen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest."

3. Ze zijn Zijn zaad ten opzichte van hun afhankelijkheid van Hem. Iemands kinderen, of kroost, betrouwen op hem om voedsel, kleding, raad, en alles; zo hangen de gelovigen van God in Christus af om alles. Zij betrouwen op Hem en roepen Hem aan om hun dagelijks brood, om toediening van genade, licht en leven, en zo "ontvangen zij uit Zijn volheid genade voor genade."

4. Dat zij Zijn zaad zijn geeft te kennen, dat zij Zijn gezin en zijn huisgenoten zijn. De apostel zegt daarom: Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods." Zij hebben in Zijn huis, en binnen Zijn muren, een plaats en een naam gekregen, die niet uitgerooid zal worden.

5. Het sluit in, dat zij erfgenamen zijn van Zijn goed. Iemands zaad erft zijn nalatenschap; zo ook zijn de gelovigen, die het zaad van Christus zijn, "erfgenamen Gods en mede-erfgenamen met Christus Jezus". Erfgenamen van een waarlijk groot fortuin, namelijk, een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die Hij bij verbond aan hen vermaakt heeft.

Voordat ik dit punt sluit zal ik nog enkele dingen opmerken aangaande dit zaad van Christus.

- (1) Dit zaad is maar een overblijfsel van het menselijk geslacht, zoals u in de tekst ziet: "Een tiende deel zal daarin zijn." Gelijk een tiende, of het tiende deel maar weinig is in betrekking tot het overige, dat op het veld staat, zo worden zij genoemd "een klein kuddeke; enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben."
- (2) Nochtans is het, volstrekt op zichzelf beschouwd, een talrijk zaad: (Openb. 7:9) "Een grote schare, die niemand tellen kan." Gelijk van het natuurlijk zaad van Abraham gezegd wordt, dat het zal zijn als het zand van de zee, dat vanwege de menigte niet kan geteld worden; zo zal het geestelijk zaad Abrahams, die ook het zaad van Christus zijn, een ontelbare schare zijn, wanneer zij allen tot Christus samenvergaderd zijn; waarom zij ook vergeleken worden bij de dauwdruppelen.
- (3) Zij zijn een aanzienlijk, heerlijk zaad, en geen wonder, want zij zijn het zaad van "de Koning der koningen, en de Heere der heren; zij zijn enerlei, van gedaante als koningszonen;" ja, zij zijn "gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader." "Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest."
- (4) Zij zijn voor onze heerlijke Verlosser, een kostbaar, een duur zaad, want zij zijn gekocht voor Zijn bloed; "verlost, niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus."
- (5) Zij zijn een bloeiend, vruchtbaar zaad: "zij zullen genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde." Zij blijven in Christus en Christus blijft in hen; en die aldus "in het huis des Heeren geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes God" (Psalm 92:14).
- (6) Zij zijn een in deze wereld verdrukt en vervolgd zaad. U weet, dat het zaaikoren van de landman gedorst moet worden; hij laat er het wagenrad over gaan; de os en de ezel moesten het treden; vandaar dat gebod: "Een os zult gij niet muilbanden als hij dorst." Zo ook wordt het zaad van Christus dikwijls gedorst met de vlegel van de verdrukking: "Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk der hemelen." God stelt de ossen, de ezels, de redeloze beesten, de lieden van deze wereld, die, als redeloze dieren, hun deel in dit leven hebben, om Zijn zaad te dorsen, opdat zij toebereid en bekwaam gemaakt worden tot gebruik des Heeren; want door deze verdrukkingen maakt Hij ons bekwaam om "deel te hebben in de erve der heiligen in het licht."
- (7) Hoewel zij een verdrukt en vervolgd zaad zijn, toch zijn zij een zeer duurzaam zaad: (Psalm 89:30) "Ik zal Zijn zaad tot in eeuwigheid zetten, en Zijn troon als de dagen der hemelen." De voortdurendheid van Zijn koninkrijk verzekert het voortduren van Zijn zaad, zodat de wereld zich evengoed kan inbeelden Zijn troon omver te werpen, als Zijn zaad in de wereld te vernietigen. Zo lang Hij een Koning is zal Hij onderdanen hebben, en, geloofd zij Zijn Naam: "Zijn rijk is een eeuwig rijk, en Zijn heerschappij is van geslacht tot geslacht."
- (8) Zij zijn in deze wereld een verstrooid zaad. Wanneer de engelen in de laatste dag gezonden worden om hen te vergaderen zullen zij uitgezonden worden in de vier winden, of windstreken, van de aarde. Zij zijn verstrooid ten opzichte van plaats of omstandigheden: (Jes. 24:16) "Van het uiterste einde de aarde horen wij psalmen, tot verheerlijking des Rechvaardigen." Zij worden vele malen verstrooid door vervolging: wanneer hier of daar een groep van hen bijeen verzamelt, worden zij gewoonlijk door stormen van vervolging, die door de boosaardigheid van de hel verwekt worden, wijd en zijd verstrooid.
- (9) Zij zijn een heilig zaad. Doch dit leidt mij tot

III. Ons derde punt, hetwelk was, te onderzoeken waarom Gods overblijfsel niet alleen een zaad, maar een heilig zaad wordt genaamd.

1. Zij worden een heilig zaad genoemd, ten opzichte van afscheiding.
2. Ten opzichte van reiniging.
3. Ten opzichte van het deelachtig zijn van Goddelijke heiligheid

Ten eerste. De gemeente van gelovigen wordt *een heilig zaad* genoemd, ten opzichte van hun afscheiding van de overigen van de onheilige wereld. Iets, dat aan een algemeen gebruik onttrokken en aan de dienst van God gewijd is, wordt heilig genaamd. Zo worden de tempel, de tabernakel, en de gereedschappen van die beide heilig genoemd, omdat zij aan God gewijd zijn, tot Zijn dienst. Zo werd het gehele lichaam van de kinderen Israëls een heilig volk genoemd, omdat zij, als het eigen volk van God, van de rest van de wereld waren afgescheiden. In dit opzicht is het zaad van Christus een heilig zaad, omdat God hen voor Zichzelf heeft afgezonderd, en zij zich voor hem hebben afgezonderd. Hij heeft hen door een eeuwig besluit van verkiezing, door een gift waarin Hij hen aan Christus heeft gegeven, van de overigen in de wereld, van de gewone hoop van de mensen afgezonderd: (Joh. 17:6) "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij hen gegeven." Door een bijzondere koop heeft Hij hen "verlost uit hun ijdele wandeling, niet door vergankelijke dingen, goud of zilver, maar door het dierbaar bloed van Christus als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam". Door een krachtdadige roeping door de kracht van Zijn genade, waardoor zij getrokken zijn uit de macht van de duisternis, en overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde," hebben zij zich, door een vrijwillige overgave van zichzelf aan de Heere, onder de invloed van zijn genade, "gesteld tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is hun redelijke godsdienst." Zo zijn zij heilig ten opzichte van afscheiding.

Ten tweede. Zij zijn een heilig zaad, ten opzichte van hun reiniging van vuiligheid en besmetting. Op hetzelfde ogenblik dat de schuld van de zonde in de rechtvaardigmaking vergeven is, op datzelfde ogenblik is het reinigend werk van de Geest begonnen. Wat in de rechtvaardigmaking de schuld van de zonde wegneemt, dat reinigt ook de ziel van de vuiligheid van de zonde, waardoor zijn moormannenkleur veranderd wordt. Dit reinigend en zuiverend werk van de Geest kan beschouwd worden in zijn begin, zijn voortgang en zijn voltooiing.

1. In zijn begin of bij de aanvang in de wedergeboorte. De apostel zegt dan ook: (Tit. 3:5) "Hij heeft ons zaliggemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes". De Heilige Geest Gods neemt de ziel, die verontreinigd is door haar liggen tussen de potten van de zonde, en baadt haar in de "fontein, die geopend is voor het huis Davids en de inwoners van Jeruzalem," waardoor haar zonde en onreinheid wordt weggenomen.

2. Men kan het beschouwen in zijn voortgang, zoals het wordt voortgezet door de vernieuwde geloofsdaden, waardoor "het hart meer en meer gereinigd wordt" (Hand. 15:9). Iedere nieuwe geloofsoefening in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus brengt het werk van de heiligmaking in de ziel tot een hogere trap. Evenals Naäman, op aanwijzing van de profeet, zevenmaal afdaalde in het water van de Jordaan, totdat hij geheel van Zijn lichamelijke melaatsheid gereinigd was; zo zal de ziel, omdat zij, zolang zij in deze wereld is, ondervindt, dat het vuil van de zonde haar aankleeft, zich altijd door het geloof indompelen in de Jordaan van het bloed van de Verlosser, totdat zij bij de dood zal bevonden worden te zijn "zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks". Daarom staat van de gelovigen geschreven; (2 Kor. 7:1) dat zij "zichzelf reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods".

3. Dit reinigend werk kan beschouwd worden in zijn voltooiing bij de dood, wanneer elke vlek of rimpel van de zonde geheel wordt weggenomen. De gelovigen zijn in dit leven slechts schoon gelijk de maan, die zwarte vlekken in haar heeft; doch dan zijn zij zuiver als de zon: "Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon, in het koninkrijk huns Vaders". Gelijk de ziel op het

ogenblik van haar vereniging met het lichaam zondig wordt, zo wordt zij op het ogenblik van haar scheiding volmaakt heilig en vrij van alle vlekken van de zonde. Door de zonde is de dood in de wereld gekomen en God maakt in heilige verbolgenheid gebruik van de dood, om in Zijn heiligen het bestaan van de zonde teniet te doen. Zo ziet u, dat zij heilig zijn ten opzichte van reiniging.

Ten derde. Zij worden een heilig zaad genoemd, ten opzichte van een werkelijke mededeling van Goddelijke heiligheid; want wij worden vernieuwd naar het beeld Gods, dat door de val van de eerste Adam verloren was. Wanneer de priesters onder de wet in het heilige moesten dienen, moesten zij zich niet alleen reinigen en wassen, maar zij moesten hun priesterlijk gewaad en hun versierselen aandoen, welke uiterst schoon waren; zo ook moeten de gelovigen, als een koninklijk priesterdom, niet alleen gewassen worden van het vuil van de zonde, maar zij moeten, als des Konings dochter, geheel verheerlijkt worden inwendig; zij moeten niet alleen bekleed worden met de mantel van toegerekende gerechtigheid, maar ook de versierende genade van de Heilige Geest moet hun ingeplant worden, welke soms genoemd wordt "een de Goddelijke natuur deelachtig zijn," en soms, de lieflijkheid des Heeren: "De lieflijkheid des Heeren onzes Gods zij over ons": en soms, "het nieuwe hart, de nieuwe geest, het beeld Gods, het leven Gods in de ziel" Dit volstreekte werk van heiligmaking krijgt onderscheiden namen en benamingen, overeenkomstig de verschillende werkingen van het beginsel des geestelijken levens. Zoals het de openbaring van het hart Gods in het gelezen of gepredikte woord opneemt, wordt het kennis genaamd; zoals het op de Heere vertrouwt, uit kracht van het nieuwe verbond en de belofte, wordt het geloof genaamd; zoals het zich in de Heere verlustigt, wordt het liefde genaamd; zoals het treurt of droefheid heeft over de zonde, waardoor het tegen de Heere gezondigd heeft, wordt het bekeerling genaamd. zoals het met ontzag voor God, als een Vader, vervuld is, wordt het vrees genaamd: zoals 't het hart zacht en bedaard maakt, wordt het zachtmoedigheid genaamd zoals het zich verenigt met de geopenbaarde of gebiedende wil van God, wordt het gehoorzaamheid genaamd; zoals het van de wet en alle vertrouwen in het vlees afziet, wordt het zelfverloochening genaamd; zoals het verdrukkingen verdraagt wordt het lijdzaamheid genaamd. Deze alle zijn niets anders dan de onderscheiden werkingen van dat beginsel van heiligheid dat door de Geest des Heeren in het hart is ingeplant. Daarom worden zij een heilig zaad genaamd.

IV. Ons vierde punt was, te onderzoeken wat dit te kennen geeft, dat zij het steunsel daarvan worden genoemd: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Dit houdt de volgende bijzonderheden in.

1. Dat de goddelozen in een land bij God niet hoger worden geacht dan een hoop afval, wat ook hun stand rang of staat zij; al dragen zij ook een gouden ring en een sierlijk kleed, en al maken zij veel vertoon in de ogen van de mensen; toch zijn zij voor God en voor hen, die de Geest hebben en dingen en personen geestelijk onderscheiden, slechts als afval en uitschot. Daarom zegt David: (Psalm 119:119) "Gij doet alle goddelozen der aarde weg als schuim". Daarom worden zij bij kaf en onkruid, bij doornen en distels vergeleken, "die nabij de vervloeking zijn, en welker einde is tot verbranding".

2. Het geeft te kennen. dat de heiligen, de ware godzaligen in een land, heerlijke en dierbare personen zijn; want wat een land doet bestaan is gelegen in de dingen die daarin het kostbaarst en uitnemendst zijn. Dit was Davids oordeel en beschrijving van de heiligen: (Psalm 16:3) "Mijn lust is tot de heiligen, de heerlijken, die op de aarde zijn". Zijn zoon Salomo was van hetzelfde oordeel: (Spr. 12:26) "De rechtvaardige is voortreffelijker als zijn naaste". Ja, wij hebben het getuigenis van Een, die wijzer is dan Salomo, namelijk Christus, de wezenlijke Wijsheid des Vaders: (Openb. 3:4) "Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet

bevekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen; omdat zij het waardig zijn". Ja, zij zijn zo waardig en voortreffelijk, dat verklaard wordt, (Hebr. 11:38) dat "de wereld hen niet waardig was"

3. Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn, dit geeft te kennen, dat de heiligen Gods Zijn erfenis en Zijn deel in een land zijn: "Want des Heeren deel is Zijn volk; Jacob is het snoer Zijner erve". Hij heeft een bijzonder recht en eigendom aan hen boven de overige mensen. Zij zijn zozeer de Zijnen, dat zij niet van zichzelf zijn; daarom hebben zij geen macht om over zichzelf te beschikken, anders dan tot zijn eer: "Gij zijt niet uws zelfs, want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn".

4. Het sluit in dat, gelijk zij zijn deel en eigendom zijn, Hij zo ook veel vermaak in hen heeft, evenals iemand zich vermaakt en verlustigt in hetgeen hem tot steun is. Hij heeft zo'n vermaak in hen, dat Hij in hen woont en wandelt. Zij zijn Zijn lusthof, Zijn kroon, Zijn koninklijke hoed, Zijn bruid, Zijn liefste, Zijn duive, Zijn volmaakte, Zijn lust en Zijn getrouwde. Als zodanig draagt Hij veel zorg over hen; want "Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen hun ten goede". Gelijk iemands oog en hart gericht is op hetgeen hem tot steun is; zo zijn des Heeren oog en hart op Zijn volk, Zijn heilig zaad; zo hoog schat en acht Hij hen.

5. Het geeft te kennen, dat er iets in en bij de vromen is, dat bij andere mensen niet gevonden wordt. Wanneer de goddelozen in Gods weegschaal worden gelegd, worden zij evenals Belsazar te licht bevonden. Gods oordeel over hen is: "Immers zijn de gewone lieden ijdelheid, de grootste lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen zouden zij samen lichter zijn dan de ijdelheid"; doch het heilig zaad is wezenlijk, het is gewichtig; en geen wonder, want zij zijn de levenden, terwijl de anderen "dood zijn door de misdaden en de zonden". Zij alleen zijn mensen die zien, alle anderen zijn blind: "De god van deze wereld heeft de zinnen der ongelovigen verblind". Zij zijn wijs, alle anderen zijn dwazen; zij hebben olie in hun vaten, maar de anderen zijn leeg.

6. Het geeft te kennen, dat het overblijfsel van waarlijk godzaligen in een land, de rijkdom daarvan is; want iemands rijkdom is zijn vermogen, zijn steunsel. "De kostelijke kinderen Sions" worden bij fijn goud vergeleken en hoewel de wereld het niet ziet, nochtans is hun kleding van gouden borduursel; en de genade van God in hen en bij hen is "goud, beproefd komende uit het vuur; goud, beter dan het goud van Ofir. Om dezelfde reden worden zij ook juwelen genaamd: (Engelse overzetting Mal. 3:17) "Zij zullen Mijne zijn, zegt de Heere der heirscharen, op die dag als ik mijn juwelen zal afzonderen". Welke ook de uitwendige armoede van een huis, kerk, of land is, toch is het wezenlijk rijk als er enkele van Gods juwelen in zijn. Helaas! Zij zijn in onze dagen maar dun gezaaid, hoewel er, God zij dank, nog een overblijfsel is.

7. Het sluit in, dat de ware godzaligen de stut en de steun zijn van het land waarin zij wonen. Doch dit leidt mij tot

V. Het vijfde punt, in welk opzicht de waarlijk vromen de stut, de sterkte en het steunsel van een land of kerk zijn. Dit is, zoals ik zeide, naar sommigen hun mening een zinspeling op de bomen, die aan weerszijden van de weg naar de tempel groeiden, waardoor de aarde van de verhoogde weg gesteund werd van daar van af te brokkelen, zodat met zinspeling daarop geschreven staat: Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn. Nu, in antwoord op de vraag: Hoe de vromen het steunsel van een land of kerk zijn? antwoord ik in de volgende bijzonderheden.

Het is terwille van het heilige zaad, het godvrezend overblijfsel in een land, dat vernietigende oordelen worden uitgesteld, of weggenomen: (Jes. 1:9) "Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten; als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden". Als er maar tien rechtvaardigen in Sodom waren geweest zou het gespaard zijn geworden. Wanneer God van zins is Zijn hand tegen een zondig volk los te laten, werpt Hij eerst deze pilaren neer; Hij neemt eerst Zijn volk weg en voert dan Zijn oordelen uit; want (Gen. 19:22) Hij kan niets doen totdat zij weggenomen zijn. (Jes. 57:1) "De rechtvaardige wordt weggeraapt voor het kwaad".

2. Het is terwille van het heilige zaad, dat een zondig volk zowel tijdelijke als eeuwige zegeningen geschonken worden. Om Jacob vermeerderde Labans kudde, en omwille van Jozef werd Pótifar in zijn huis en goed gezegend. Ter wille van het heilige zaad, dat in een plaats moet verwekt worden, wordt het Evangelie tot een volk uitzonden, of blijft het daar; het is om die reden, dat de Heere Zijn wijngaard behoudt en ieder ogenblik bevochtigt. En wanneer eenmaal het heilige zaad is binnengehaald, en thuis gehaald is in de heerlijkheid, dan breekt de Heere de omheiningen af, en laat Hij Zijn wijngaard van een zichtbare kerk woest en verlaten liggen, en Hij verbiedt de wolken, nog langer daarop te regenen. Verkondigt dit niet, dat zij de sterkte en het steunsel van een kerk en een land zijn?

3. Het heilige zaad is de sterkte of het steunsel van een land, omdat zij aan een troon van genade, voor een volk waar zij onder wonen, bemiddelend optreden, dat God het niet verdelgt. Zo stond Mozes in de scheur voor Gods aangezicht, dat Hij Israël niet verdirf (Psalm 106:23). Abraham bad tot God voor Abimelech en zijn huis (Gen. 20:17), en Samuel voor de kinderen Israëls: (1 Sam. 12:23) "Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij, dat ik tegen de Heere zou zondigen, dat ik zou aflaten voor u te bidden". Jakobus zegt ons, dat "het krachtig gebed des rechtvaardigen veel vermag". O vrienden! Als er geen overblijfsel van worstelaars in ons Israël was. zouden de sluizen van vurige wraak spoedig tegen dit geslacht worden open gezet.

4. Zij zijn de sterkte van een land, in zoverre zij de werktuigen zijn, om de voortgang van de zonde en afval onder een volk te beteugelen door daartegen te getuigen. Wanneer een vloed van zonde en afwijking afstroomt, staat Zijn heilig zaad op en getuigt voor de Heere, door hun wandel, door hun getuigenis, of door hun lijden; waardoor de voortgang van de zonde wordt gestopt, welke Goddelijke oordelen over een land zouden doen uitgieten. Wel zien de goddeloze inwoners van een land dit niet; zij merken dit niet aan, en daarom doen zij wat zij kunnen om zich van hen, die hun zondige rust verstoren te ontdoen: doch, of zij het denken of niet, het is toch een zekere waarheid, dat Gods overblijfsel, door de voortgang van de zonde te beteugelen, deze oordelen afwendt, die zeker tot het verderf van een zondig volk zouden losbreken. Daarom zijn zij de sterkte en het steunsel van een land.

5. Het heilige zaad is het steunsel van een land in dit opzicht, dat, door hun ijver voor God en Zijn zaak, Gods gramschap soms van een toorn verdienend volle wordt afgekeerd. Zo staat er geschreven: (Psalm 106:30) "Toen stond Pinehas op, en hij oefende gericht, en de plaag werd opgehouden", en de Heere sprak tot Mozes: (Num. 25:11) "Pinehas de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron de priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kinderen Israëls afgewend, omdat hij Mijn ijver geijverd heeft in het midden derzelve; zodat Ik de kinderen Israëls in Mijn ijver niet vernield heb". In vers 13 staat: "dat hij voor zijn God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israëls." Niet dat iets door een zondig mens gedaan de schuld van de zonde zou kunnen verzoenen; maar zijn doden van Zimri en Cozbi was een uitvoeren van de wet, die eiste, dat zulke misdadigers zouden gedood worden, en een openbare verdediging van de heiligheid en rechtvaardigheid Gods, waardoor openbare toorn werd afgewend. De ijver van

Josia, in zijn reformeren en het uitroeien van de afgoderij waardoor het land zo algemeen besmet was, was van grote invloed om de oordelen Gods van het land af te keren, zolang als hij leefde. Zo ook werd, door de ijver van Jozua in de zaak van Achan, de toorn des Heeren van het leger van Israël afgewend. Daaruit zien wij, dat Gods heilig zaad de sterkte en het steunsel van een land is.

VI. Ons laatste punt was de **toepassing**.

Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting.

Wij kunnen uit deze leer gemakkelijk opmaken, wanneer het einde van deze wereld zal komen; of, wanneer een land of volk zijn verwoesting nabij is. Wanneer het heilige zaad van de Middelaar Christus uit de wereld verzameld is, dan is het einde gekomen, het steunsel van de wereld is er uitgegaan, en daarom moet zij aan de vlammen worden prijsgegeven. Of, wanneer Gods overblijfsel uit een land weg is, en er niets in overblijft dan distelen en doornen, is het nabij de vervloeking en zijn einde is tot verbranding.

2. Ziet hieruit, dat de wereld zich ten zeerste bedriegt omtrent de ware vromen, en hoe zij misrekenen wanneer zij hen verachten of vervolgen. Zij zijn toch het steunsel van het land, en wie anders dan de dwazen zullen trachten hun sterkte en hun steunsel weg te werpen en te vernielen. Wanneer zij dat doen handelen zij evenals een troep krankzinnigen, die de pilaren van een huis afbreken, zodat het huis op hen ineens stort. Om deze reden zegt de Heere: (Hos. 9:7) "De profeet is een dwaas, de man des geestes is onzinnig". Wat was dan hun dwaasheid en onzinnigheid? Zij vervolgden, weerstonden en verschrikten het heilige zaad, dat onder hen was, waarom er aan toegevoegd wordt: (vs 8) "De profeet is een vogelvangersstrik op al zijn wegen". Zij, die Gods volk in een land verachten, geringschatten, of onderdrukken, al zijn zij nog zo verachtelijk in hun uitwendige omstandigheden, versmaden hunlieder weldadigheid.

3. Ziet hieruit dat de ware vromen geen vijanden van de Kerk of de Staat zijn, hoewel zij dikwijls zo gebrandmerkt worden. Achab zeide tot de profeet, dat hij Israël beroerde. De Joden zeiden van de apostelen, dat zij de wereld in roer stelden, en zij werden als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel aangemerkt. Weliswaar, dat het heilige zaad, wat zij ook zijn, de onschuldige aanleidingen tot verdeeldheden en verwarringen zijn; gelijk Christus Zelf ook was; (Matth. 10:34,35), "Meent niet, dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde, Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want Ik ben gekomen om de mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen haar moeder, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder". En toch, niettegenstaande dit alles, zijn noch Christus, noch Zijn zaad, hoewel zij de onschuldige aanleidingen zijn, in het minste de oorzaak van die twisten, verdeeldheden en verwarringen, die in de wereld en in de zichtbare kerk plaatsgrijpen. Neen, ganselijk niet; de wezenlijke oorzaken van die kwaden zijn de begeerlijkheden van de mensen, die tegen de waarheid van Christus en de heiligheid van Zijn leden zich verheffen en oprijzen. Christus en Zijn heilig zaad hebben evenmin schuld aan de verdeeldheden, verwarringen en vervolgingen, die ontstaan, dan men de arme schapen kan ten laste leggen, dat de wolven vermeederen; of de duiven, dat zij de sperwer aanzetten om hen te vervolgen. De twisten van de goddeloze verdorven wereld met het heilige zaad van Christus zijn dezelfde, als die van Kaïn met Abel: (Joh. 3:12) "Hij sloeg zijn broeder dood, omdat zijn werken boos waren en zijns broeders rechtvaardig".

4. Indien het heilige zaad de sterkte en de stut van een volk is, dan leid ik daaruit af, dat de goddeloze menigte, het zaad van de oude slang, de zwakheid van een volk, en de wezenlijke oorzaak van Zijn ondergang is. Weliswaar gaan de tergingen van zonen en dochters hem na aan het hart: "Uit alle geslachten des aardbodems heb ik ulieden alleen gekend; daarom zal ik al uw

ongerechtigheden over ulieden bezoeken;" doch God zal met zijn kinderen weer spoedig tot overeenstemming komen; nadat Hij hen gekastijd heeft, zal Hij hen in Zijn armen nemen, en evenals Hij tot Efraïm sprak, tot hen zeggen: "Zijt gij Mij niet een dierbare zoon? Zijt gij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tot u gesproken heb, denk ik nog ernstig aan u; daarom rommelt Mijn ingewand over u; Ik zal mij uwer zeker ontfermen, spreekt de Heere". Doch God toorn te allen dage over de goddelozen: "De goddelozen hebben geen vrede, zegt mijn God. De toorn Gods blijft op hen". Daarom moeten zij de zwakheid van een land of een kerk zijn, omdat zij voortdurend Gods toorn over zich halen; zij zijn vervloekt in hun korf en in hun baktrog, in de stad en op het veld".

5. Indien de ware godzaligen het steunsel van een land zijn, dan leid ik daaruit de uitnemendheid van Christus af, Die de steun van dat steunsel is. Alle voortreffelijkheid, die in de heiligen is, verkrijgen zij van Hem. Hij is hun Licht, hun Leven, hun Sterkte, hun Wijsheid, Recht, Vaardigheid, Heiligmaking en Verlossing; in één woord, Hij is hun alles in allen, en daarom moet Hij Zelf zeer dierbaar zijn boven al wat wij kunnen denken en uitdrukken, of in ons hart kan opkomen. O laat al onze aanbidding en bewondering in Hem eindigen, zeggende: (Openb. 5:12) "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging".

6. Is het heilige zaad het steunsel van een land, ziet dan hieruit, welk een onmetelijk verschil er is tussen Gods oordeel en het oordeel van onze kerkvergaderingen in deze dagen. Door de wijze waarop nu de gerechtshoven handelen wordt het steunsel uit het land uitgeworpen, en het schuim en uitschot in zijn plaats gesteld. Edellieden en grondbezitters worden nu op kerkelijk gezag tot het steunsel gesteld, en bijna de enige macht om de dienaars van het Evangelie te verkiezen aan hen overgegeven, terwijl de arme, die God vreest, hoewel hij rijk in het geloof en een erfgenaam des koninkrijks is, terzijde gelegd wordt. Volgens de regel, die heden ten dage gevolgd wordt in het verkiezen van leraars, zou Christus in de staat van Zijn vernedering niets te zeggen gehad hebben in het verkiezen of aansteller van de ambtsdragers in Zijn Eigen huis, omdat Hij geen tijdelijk erfgoed had, zoals Hij Zelf verklaart: (Luk. 11:58) "De vossen hebben holen en de vogelen van de hemel nesten; maar de Zoon des Mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge".

Het tweede gebruik van deze leer kan dienen tot beproeving.

O vrienden! Behoort u tot het heilige zaad, dat het steunsel van ons land is? Ons Jacob is in deze tijd zeer dun geworden; wij zijn als de eik, welks bladeren zijn afgevallen, die maar weinig leven vertoont; maar God zij dank, ik hoop, dat zijn kracht nog in hem is. Er is hier en daar een tak, een opschietende tak of loot, die getuigt, dat er nog enig leven in de wortel of in de stam is. Hoewel er, helaas vele verdorde takken zijn, die met de bijl of het snoeimes, dat in de hand des Heeren is, zullen worden afgesnoeid, nochtans is er een heilig zaad, dat het steunsel daarvan zal zijn.

Ik zal u enkele kenmerken geven, waarbij u kunt beproeven of u onder dat getal behoort, of niet.

1. Het heilig zaad, zij, die het steunsel van het land zijn, hebben het zaad Gods blijvend in hen, dat altijd krijg voert tegen de zonde: (Joh. 3:9) "Een ieder, die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren." Wij moeten door het zaad Gods de genade van God, of de nieuwe natuur, verstaan, een beginsel van geestelijk leven, uit kracht waarvan hij niet kan zondigen als de anderen. Neen, hij gaat tegen de stroom, in hij is altijd in oorlog met de zonde, hetzij binnen in hem, of buiten hem: "Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees". Overal waar de genade van God de zonde ontmoet, treedt zij met haar in het strijdperk. Beproeft hieraan of u van het

heilige zaad bent, dat het steunsel daarvan is. "Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rij van twee heiren."

2. Het heilige zaad is een volk dat in Christus roemt, en in Hem alleen: (Jes. 45:25) "In de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls." Hij is de heerlijkheid van zijn volk Israël. Zij beschouwen Christus als de kroon en het sieraad van de menselijke natuur, door Wie zij tot een hogere waardigheid is verheven, dan zij ooit in de eerste schepping was, toen zij met al de heerlijkheid versierd was. O! zal de gelovige zeggen, al heb ik niets anders om in te roemen, toch "zal mijn ziel zich beroemen in de Heere: want wie is God, behalve de Heere? En wie is een rotssteen, behalve onze God? Want hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen; zelfs onze vijanden rechtens zijnde". Gij zult roemen in Zijn wijsheid, onder een besef van uw dwaasheid; roemen in Zijn sterkte, onder een gevoel van uw zwakheid; roemen in Zijn gerechtigheid, onder een bewustzijn van uw schuld; roemen in Zijn leven, onder een gevoel van uw dodigheid; ja, de dood en het kruis van Christus zullen uw sieraad zijn: "Maar het zij verre van mij," zegt Paulus, "dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heeren Jezus Christus".

3. Het heilige zaad, dat het steunsel en de stut van een land is, is een treurend zaad. Zij zaaien met tranen; en "het overblijfsel Jacobs, zij allen zullen zijn gelijk duiven van de dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid." Daarom worden zij genoemd, "de treurigen Sions, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden van Jeruzalem gedaan worden." Vrienden, de ongerechtigheid is tot een grote hoogte gestegen; alle standen hebben hun weg bedorven, en bederven hun wegen hoe langer hoe meer, er stroomt een vloed van afval; de mensen stellen hun gezag tegen het gezag Gods in Zijn Woord. Nu, kunt u ook met David zeggen: "Ik heb gezien degenen, die trouweloos handelen, en het verdroot mij, dat zij Uw Woord niet onderhielden; waterbeken vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw wet niet onderhouden."

4. Het heilige zaad is een biddend en worstelend overblijfsel: (Psalm 24:6) "Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jacob, Sela!" God is hun Vader, en de Geest der aanneming tot kinderen binnen in hen zendt hen met menige boodschap tot de troon der genade, roepende: Abba, Vader, hoor en kom mij te hulp; en zij staan er naar hun begeerten in alles, door bidden en smeken, aan Hem bekend te maken. O vrienden, er zijn in onze dagen maar weinig worstelende Jacobs!

5. Het heilige zaad is een volk, dat de zaak van Christus zeer ter harte neemt; hun harten gaan op of neer naar het met de zaak van Christus gesteld is. Zij verheffen Jeruzalem boven het hoogste van hun blijdschap, en daarom, wanneer het met de zaak van Christus kwalijk gaat, "hangen zij hun harpen aan de wilgen, en zij wenen als zij gedenken aan Sion". Doch wanneer de zaak van Christus gehandhaafd wordt en bloeit, springen hun harten op van vreugde en "zij juichen op de hoogte van Sion," en zij zijn altijd gereed de zaak van Christus te helpen bevorderen.

Een derde gebruik is tot vertroosting en bemoediging over des Heeren overblijfsel in deze boze tijd.

Het is heden ten dage een dag van benauwdheid voor Jacob, "een dag van beroering, en van overtreding, en van verwarring van de Heere, de Heere der heirscharen, in het dal des gezichts". De mensen, zelfs onze geestelijke mensen, zijn tegenwoordig zo verdwaasd, dat zij het steunsel des lands uitwerpen, en Gods juwelen onder hun voeten vertreden, en hen overgeven om in zaken die hun eeuwige zaligheid aangaan, vertrapt te worden door kwaadwillige edellieden en

grondbezitters, terwijl het heilige zaad, als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel, wordt uitgeworpen. Doch hier is stof van vertroosting: hoe de mensen u ook verachten, die voor u moesten zorgen; wij hebben hier Gods oordeel, dat het heilige zaad bij Hem geacht wordt als het steunsel van het land. Ik zal u daarom een paar woorden van troost toespreken.

1. Het heilige zaad zal in een dag van wanning bewaard worden. De winden van dwaling, onheiligheid, tirannie, vervolging, beginnen te blazen, en het is waarschijnlijk, dat zij harder zullen blazen dan ooit tevoren. Het schijnt, dat de Heere zal komen met Zijn wan in Zijn hand om Zijn dorsvloer te doorzuiveren, en het kaf en de tarwe vaneen te scheiden. Nu, hier is vertroosting; het heilige zaad, dat het steunsel is, zal niet door deze winden worden weggeblazen. De wijze landman zal niet meer wind door de schuurdeur laten komen, dan nodig is, om zijn zaad van het kaf, of het lichte koren, te reinigen. Zo is het ook hier: (Jes. 27:8) "Met mate hebt Gij met hem getwist, wanneer Gij hem wegstiet, als Hij hem wegnam door Zijn harden wind, in de dag des oostenwinds".

2. Het heilige zaad zal niet altijd vertrapt worden. Het kan zijn, dat Hij de dorsers aanzet om Zijn heilig zaad te dorsen; Hij kan het wagenrad over hen doen gaan, maar Hij zal het niet altijd verbrijzelen: (Jes. 28:28, 29) "Hij dorst het niet gedurig dorsende; noch Hij breekt het niet met het wiel Zijns wagens, noch Hij verbrijzelt het niet met Zijn paarden. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad". Zijt goedsmoeds want, zo zegt de Heere, Ik zal niet eeuwiglijk twisten, noch Ik zal niet gedurig verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden en de zielen, die Ik gemaakt heb".

3. Het heilige zaad zal het land bezaaien, want, "het is het steunsel daarvan, en er is een zegen in". Ik zal u een Schriftuurplaats geven om er met uw geloof op te weiden, en ter overdenking, in betrekking tot deze zaak; (Psalm 22:31,32) "Het zaad zal hem dienen, het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten. Zij zullen aankomen en Zijn gerechtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt; omdat Hij het gedaan heeft". God bewaart, als een wijze landman, in deze tijd van algemene afval, een zaad van getrouwe dienaars en Christenen; en ik mag hopen, dat het niet voor niets is, maar dat Hij Zijn veld weer zal bezaaien.

4. Het heilige zaad zal bevochtigd worden, en bloeien, en uitspruiten als een boom. die zijn bladeren in een winterstorm verloren heeft en in de lente weer opleeft. "Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijne scheuten zullen zich uitspreiden. en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon". De wijngaard van rode wijn wordt ieder ogenblik bevochtigd, wanneer andere als de bergen van Gilboa verdrogen en verwelken: (Psalm 72:16) "Is er een handvol koren in het land op de hoogte van de bergen; de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon, en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde." Gods werk zal herleven, ten spijt van alle boosaardigheid waarmee het in deze tijd wordt tegengestaan.

5. Het heilige zaad zal zich verheugen: "Wanneer de Heere hun gevangenis wendt zal het zijn gelijk waterstromen in het Zuiden; des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich." Zij, die om uw rampen lachen, zullen hun hoofden laten hangen: (Jes. 65:13,14) "Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; ziet Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn. Ziet, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen."

6. Nog een woord van bemoediging, dat "ik voor u heb onder uw harde behandeling in deze tijd, is, dat u niets ergers overkomt dan Christus en de wolk van getuigen voor u hebben ondervonden. Wordt u door mensen veracht en verworpen? Hij ook: (Jes. 53:3) "Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen; een ieder was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht en wij hebben hem niet geacht." De steen werd door de bouwlieden verworpen, en zo gaat het ook met Zijn volgelingen (Hebr. 11).

Het laatste gebruik zal zijn een woord van *vermaning*.

Is het zo, dat het heilig zaad van de gelovigen het steunsel en de sterkte van een land is?

1. Laat dit dan, voor allen die mij horen, dienen tot aanprijzing van de heiligheid, voornamelijk voor u, die aan de avondmaalstafel geweest zijnde, een openlijke belijdenis voor God, engelen en mensen gedaan hebt, dat u het heilige zaad bent. Vrienden, indien het welzijn van het land waarin wij wonen u maar enigszins ter harte gaat; als u dreigende oordelen zoudt willen afwenden, of ons zoudt willen verlossen van die vloed van afval, die ons dreigt te overstromen, staat er dan naar zelf heilig te zijn in al uw wandel, en de heiligheid onder anderen te bevorderen; want het is het heilige zaad, dat het steunsel is.

2. Ook vermaan ik u, in deze donkere en bewolkte dag op de Heere te vertrouwen, te hopen, en te wachten: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. Wie is er onder ulieden. die de Heere vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft; dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op Zijn God." Vrienden er is in deze tijd van schudding en beproeving geen mogelijkheid om te blijven staan, dan door het geloof: "Wij wandelen door het geloof, en niet door aanschouwen." Om u tot vertrouwen aan te moedigen:

- (1) Overweegt hoe na Hij aan u verwant is, als uw Goël, uw Losser. Wie zou op zulk een naverwante Vriend niet vertrouwen?
- (2) Overweegt hoe Hij uw wraak gewroken heeft op de oude slang.
- (3) U wordt geboden ten allen tijde op Hem te vertrouwen.
- (4) Het is de Heere welbehaaglijk, dat men op Hem vertrouwt, het is het werk Gods; het is evenals een kind, dat de borst van de moeder zuigt, wanneer het die gretig inslokt.
- (5) Overweegt de voordelen, die er aan verbonden zijn, dat men in een boze tijd op Hem vertrouwt.
  - Volmaakte vrede: (Jes. 26:3 Engelse overzetting) "Gij zult hem in volmaakte vrede bewaren, wiens gemoed op U vertrouwt."
  - Blijdschap: "De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven."
  - Voorziening ten tijde des hongers: (Psalm 37:3) "Vertrouwt op de Heere, en doet het goede, (Engelse overzetting) zo zult gij in het land wonen, en gij zult waarlijk gevoed worden."
  - Bescherming ten tijde van gevaar: (Psalm 91:4) "Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar."
  - Standvastigheid. (Psalm 125:1) "Die op de Heere vertrouwen zijn als de berg Sions, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid."
  - Vermeerdering van genade en de bedauwingen des Geestes: (Jer. 17:7,8) "Gezegend is de man, die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is. Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van grote droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen."

3. Een andere vermaning aan Gods heilig zaad is, veel worstelende te zijn aan de troon der genade en uw belangstelling voor ons land en onze kerk te vermeerderen, opdat de verdiende slagen mogen worden afgewend. Er zijn vele tekenen van Gods toorn: Zijn toorn heeft ons verdeeld; Hij heeft in Zijn gramschap Zijn Geest onttrokken van de kerkelijke inzetten en gerechtshoven; de wolken zijn opgebonden, de vruchten van de aarde zijn verdord, en hongersnood staat voor de deur. O worstelt en bidt om vloed en water op de droge grond. Laat het volgende u daartoe bewegen.

- (1.) U weet niet wat u bij een gebedsverhorend God zult vermogen. Mozes' gebeden overwinnen om Israël te verlossen; Asa bad tegen het leger van de Moren; Josafat bad tegen de Ammonieten; en Hij is nog altijd dezelfde God, Die het gebed hoort.
- (2.) Al zou u niet zoveel vermogen, dat u de toorn afwendt, toch zullen uw gebeden niet verloren zijn, zij zullen in uw boezem terugkeren; u zult of uw zielen bevrijden, of God zal u verbergen, totdat Zijn gramschap overgaat.
- (3.) Overweegt hoe werkzaam de zondaars zijn om toorn over zich te halen en het land te gronde te richten. De mensen van deze tijd handelen alsof zij hunlieder weldadigheid moe zijn: Christus moe; het Evangelie en de voorrechten daarvan moe; zijn heiligen moe. De mensen schijnen samen te spannen om een bij verbond bevestigd werk van reformatie te vernietigen. Nu, wanneer anderen zo handelen, zouden wij dan ook niet werkzaam zijn?

4. Nog een vermaning is deze: Als dit zo is, dat het heilig zaad het steunsel en de sterkte van een land is, wacht u dan, dat u hen niet aanraakt om ze kwaad te doen; behandelt hen niet slecht, lastert, wederstaat of onderdrukt hen niet. Maakt geen verbintenis met hen, die degenen uitwerpen, die rijk zijn in het geloof, voor hen, die rijk zijn naar de wereld, al zijn zij vreemdelingen van de kracht Gods en van de Godzaligheid. Waardeert en schat die hoog als de sterkte en het steunsel van het land.

Overweegt de volgende beweegredenen:

- (1.) Christus heeft aan allen strikt geboden hen geen kwaad te doen; die hen aanraken raken Zijn oogappel aan. (Matth. 18:10) "Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht; want Ik zeg ulieden, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is."
- (2.) Overweegt wie zij zijn. Het zijn koningskinderen en daarom is het majesteitsschennis hen kwaad te doen.
Indien u tegenwerpt: *Het zijn maar partijzuchtige en lastige personen;*
dan is mijn antwoord: Draagt zorg, dat u een wezenlijke heilige niet kwetst, doordat u hem als een huichelaar aanmerkt; past op, dat u ze niet allen voor geveinsden houdt, die niet dezelfde weg gaan als u.
- (3.) U zult de beledigingen, die u hun aandoet duur betalen: "Hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam." Het is gevaarlijk u te bemoeien met hen, die machtige vrienden en bondgenoten hebben; zo is het hier ook: God is hun Vader, de engelen zijn hun dienende geesten, de hemel is hun erfenis; daarom, wacht u, dat u hen geen kwaad doet.

Ik zal sluiten met een paar raadgevingen aan de heiligen, het steunsel van het land.

1. Looft God, Die onderscheid gemaakt heeft tussen u en anderen. U bent van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen.
2. Veracht de anderen niet, die nog in de natuurstaat zijn. "Gedenkt uit welke rots gij gehouwen, en de holligheid des bornputs, daar gij uit gegraven zijt." Staat naar de gesteldheid van Agur: (Spr. 30:2, 3) "Voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand. En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend."

3. Laat Gods heilig zaad zich ver houden van de zonde: "Zijt onberispelijk en oprecht, kinderen Gods zijnde; onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld." De geringste scheur in uw wandel zal spoedig wijd uitgemeten worden, en men zal die door de wereld doen klinken. Mijn God vervulle naar Zijn rijkdom al uw nooddrift, in heerlijkheid door Christus Jezus. Amen.